

Elisei, omul lui Dumnezeu

III. Fiii profeților

(2 Împărați 2.15-18)

Rezultatele binecuvântate ale pregătirii lui Elisei sunt prezentate acum altora. El devine înaintea lumii un martor al aceluia care acum este în cer. Fiii profeților remarcă ceva din schimbarea care a avut loc cu el, căci ei spun, atunci când văd pe Elisei: „Duhul lui Ilie se odihnește peste Elisei”. Ei privesc un om pe pământ și văd duhul și caracterul unui om din cer.

Nu are aceasta să ne spună ceva, nouă creștinilor de astăzi? Nu ne arată simbolic aceasta privilegiile noastre cele mai înalte și responsabilitatea noastră ca creștini? Nu am fost noi lăsați pe pământ ca să reprezentăm pe Omul din glorie? Pavel putea vorbi despre credincioșii din Corint ca despre o „epistolă a lui Hristos”, cunoscută și citită de toți oamenii. Duhul a scris pe Hristos în inimile lor, și în măsura în care Duhul citea pe Hristos în inimile lor, în aceeași măsură citea lumea pe Hristos în viața lor.

Nu suntem noi deseori ca fiii profeților, care puteau prețui duhul lui Ilie în alții, însă în ei înșiși prezentau numai puțin din acest duh? Ei aveau o oarecare măsură de cunoaștere, căci știau când a sosit momentul ca Ilie să fie răpit la cer, dar le lipsea dorința să-l însoțească în acea călătorie. Ei stăteau și priveau „de departe”; ei supravegheau pe profet, când el a mers la Iordan; ei înșiși niciodată nu au trecut prin Iordan, ca Elisei. Niciodată nu au umblat și nu au vorbit cu Ilie de partea cealaltă a Iordanului. Niciodată nu au privit carele de foc și caii de foc și nu au văzut cum Ilie a fost răpit la cer într-un vârtej de vânt.

Cu toate acestea ei remarcă cu o oarecare prețuire urmările binecuvântate asupra omului care a văzut această minune. Ei se pleacă la pământ înaintea lui și prin aceasta arată că ei văd în Elisei pe unul aflat pe un nivel spiritual mai înalt decât ei. Ei sunt pregătiți să ocupe poziția de robi față de acela pe care îl recunosc ca rob al Domnului.

Nu suntem noi deseori ca acești bărbați? Vedem că Hristos a murit pentru noi, și ne vine greu să acceptăm moartea Lui ca moarte a noastră. Probabil știm puțin despre umblarea în părtășie cu El pe terenul învierii și despre ceea ce înseamnă să-L vedem ca Omul viu în glorie. Și cu toate acestea putem prețui la alții efectul acestei intimități personale cu Hristos. Căci ești profund impresionat de un om, care este marcat de Duhul Omului care a intrat în cer. Lumea a putut vedea la Petru și la Ioan „că fuseseră împreună cu Isus”; și când ea a privit la Ștefan, i-a văzut „fața ca o față de înger” și „nu erau în stare să se împotrivescă înțelepciunii și Duhului cu care vorbea el” (Faptele Apostolilor 4.13; 6.15,10).

Fiii profeților erau nu numai înceți cu inima, ci ei erau înceți și la pricepere, și, mai grav chiar, erau caracterizați prin necredință. Și cu toate acestea totodată dau impresia unei țării naturale: ei aveau pe cei „cincizeci de bărbați” ai lor. Însă gândurile naturale (firești) nu se pot

ridica peste munții și văile pământului. Numai privirea pătrunzătoare a credinței vede pe Omul din cer.

Necredința este deci primul semn caracteristic al împrejurimii în care Elisei trebuia să fie martor; și ea se găsește la aceia care depun o mărturie religioasă. Omul natural nu poate crede că harul lui Dumnezeu poate lua un om în cer, cu toate că el își poate imagina că Duhul lui Dumnezeu poate purta un om, ca să-l arunce iarăși undeva pe pământ. Ei știau realmente că Ilie trebuia luat, însă este evident că ei nu credeau că el va fi răpit la cer. Ei aveau cunoștință, dar le lipsea credința. Necredința lor a făcut ca Elisei să se simtă jenat și să le permită să trimită pe cei cincizeci de bărbați ai lor într-o căutare zadarnică de trei zile și în felul acesta să dovedească nimicnicia surselor lor naturale de ajutor.

IV. Oamenii cetății

(2 Împărați 2.19-22)

Lumea, în mijlocul căreia Elisei este un martor pentru harul lui Dumnezeu, este nu numai o lume necredincioasă, ci ca rezultat al necredinței lor este și o lume sub blestem. Iosua a zis: „Blestemat să fie înaintea Domnului omul care se va ridica și va reconstrui această cetate, Ierihonul: o va întemeia pe întâiul său născut și îi va pune porțile cu prețul celui mai mic fiu al său.” Exact așa s-a petrecut, căci în zilele lui Ahab s-a ridicat un om, care l-a provocat pe Domnul, prin aceea că a construit Ierihonul; prin aceasta a pierdut pe fiii săi „după cuvântul pe care-l spusese Domnul prin Iosua, fiul lui Nun” (Iosua 6.26; 1 Împărați 16.34).

Poziția era bună, dar apa era rea și terenul era neroditor. Așa este lumea aceasta: un timp atrăgătoare în exterior, dar pretutindeni este suflarea otrăvită a blestemului. Izvoarele ei de învioreare nu pot satisface. Ea promite mult, dar nu duce nimic la bun sfârșit. Ea nu poate satisface nevoile reale ale oamenilor.

Însă Elisei este acolo cu harul vindecător; un tablou minunat de frumos despre Hristos, care nu a posedat nimic din bunurile lumii acesteia și totuși a împărțit binecuvântare din belșug, prin aceea că a folosit harul Său spre binele altora. Bărbații cetății au avut credință, ca să se folosească de harul care este în Elisei. Ei vin cu nevoia lor la el. Profetul cere de la ei un vas nou cu sare în el, ceea ce vorbește despre caracterul păstrător al harului, care nu este legat cu carnea, ci cu „vasul nou”. Nu era Hristos „vasul nou”, umplut cu harul păstrător al lui Dumnezeu?

Apoi citim: Elisei „a ieșit la izvorul apelor și a aruncat sarea acolo; și a spus: «Așa zice Domnul: ,Am vindecat apele acestea; nu va mai fi din ele nici moarte, nici nerodire’»”. La fel va fi și în zilele care vor veni: tocmai de pe această scenă, unde a fost rostit blestemul, pe care a căzut blestemul, blestemul va fi îndepărtat. Dumnezeu va locui la oameni – la vasele noi, făcute asemenea lui Hristos, umplute cu harul păstrător. Atunci cu adevărat nu va mai fi nici moarte nici blestem, căci lucrurile de odinioară vor aparține trecutului.

V. Batjocoritorii din Betel

(2 Împărați 2.23-25)

Când citim istoria lui Elisei trebuie să ne amintim mereu că era o misiune prin care unei națiuni vinovate i se prezentau gândurile lui Dumnezeu. Din acest motiv toate minunile sale, aproape fără excepție, sunt minuni ale harului. Cele trei excepții (băieții, care îl batjocoreau și pe care el i-a blestemat; Ghehasi, care a fost lovit cu lepră; și moartea căpeteniei, pe mâna căruia se rezema împăratul) sunt în deplină concordanță cu misiunea profetului. În toate aceste cazuri judecata este urmarea directă a desconsiderării harului.

Astfel, alături de mărturia despre harul neîngrădit al lui Dumnezeu printr-o serie de minuni impresionante, este mărturisită și judecata inevitabilă, care va lovi pe aceia care resping harul lui Dumnezeu, îl falsifică sau îl desconsideră. La începutul slujirii sale Elisei a trebuit să învețe că, dacă el va aduce har și binecuvântare pe scena blestemului, el va fi întâmpinat de unii care resping harul și batjocoresc vasul harului. Exact aceasta are loc, atunci când profetul se urcă la Betel: îl întâmpină o grupă de tineri, care se distrează de înălțarea la cer a lui Ilie. În chip de batjocură spun lui Elisei: „Suie-te, chelule! Suie-te, chelule!”¹

Fii profeților dovedesc lipsă de cunoaștere și necredință cu privire la înălțarea la cer. „Bărbații cetății” pot fi indiferenți față de înălțarea la cer, însă adolescenții din Betel batjocoresc cu privire la înălțarea la cer. În Betel, locul care în istoria lui Israel a fost însemnat ca și Casa lui Dumnezeu, găsim o ceată de batjocoritori. În timpul actual de har nu este altfel. Sunt încă neștiutori și necredincioși în cercurile creștine și indiferență printre oamenii lumii acesteia, însă caracteristica cea mai îngrozitoare a zilelor din urmă este apariția batjocoritorilor în interiorul mărturiei creștine – a mărturiei care afirmă că este casa lui Dumnezeu. Pentru aceștia nu este altceva decât judecata – o judecată care începe la casa lui Dumnezeu (2 Petru 3.3; 1 Petru 4.17).

Așa era în zilele lui Elisei. Înălțarea la cer a lui Ilie, partea dublă a duhului care se odihnea peste Elisei, activitatea harului spre binecuvântarea omului, sunt numai subiecte ale amuzamentului. Rezultatul sever este că slujitorul harului cheamă să coboare judecata peste cei care resping harul.

VI. Împărații și oștirile lor

(2 Împărați 3)

Până aici Elisei a fost slujitorul harului într-un cerc limitat; acum el începe slujba sa publică în legătură cu națiunea decăzută. Prin intervenția lui sunt salvați de la pieire trei împărați și oștirile lor și se obține o mare victorie asupra dușmanilor poporului lui Dumnezeu.

Scena întreagă prezintă un tablou viu al stării josnice și umilitoare a poporului, care se numea poporul lui Dumnezeu. Cu toate că Ioram, împăratul celor zece seminții a înlăturat

¹ În loc de „Suie-te!” se mai poate traduce și „înălță-te!”.

chipurile anumitor idoli, el a făcut ce era rău în ochii Domnului, și nu s-a abătut de la păcatele lui Ieroboam, cel care a dus în rătăcire pe Israel. În căile Lui de guvernare Dumnezeu permite lui Moab să se ridice împotriva lui Israel. Și ca să scape de acest atac, Ioram caută ajutor la împăratul lui Iuda. Iosafat, care era un om temător de Dumnezeu, se lasă prins în această cursă. El renunță la poziția lui de despărțire, plăcută lui Dumnezeu, încheie un legământ păcătos cu Ioram și astfel cade pe treapta acestui împărat păcătos. El se alătură de Ioram, ca să lupte cu el, spunând: „Mă voi sui; eu sunt cu tine, poporul meu cu poporul tău, caii mei precum caii tăi.”

În afară de aceasta, acești doi împărați, care mărturiseau că se închină Domnului, îi găsim într-un legământ cu împăratul păgân al Edomului, un vrăjmaș al lui Dumnezeu. Avem astfel aici alianța surprinzătoare a unui împărat rău, a unui împărat temător de Dumnezeu și a unui împărat păgân. Fără să gândească la Dumnezeu sau să arate că gândesc la Dumnezeu, acești trei împărați făuresc planurile lor și se pregătesc să le transpună în faptă. Totul pare să promită foarte mult, până când după șapte zile se văd puși în situații care îi amenință să devină fatale, și anume nu prin mâna vrăjmașului, ci prin lipsa de apă.

Mânat de conștiința neliniștită, împăratul lui Israel vede mâna Domnului în aceste împrejurări, care, așa cum presupune el, a strâns pe acești trei împărați ca să-i dea în mâna lui Moab. Dacă această încercare pe de o parte dă naștere la temeri de vinovăție la împăratul rebel, pe de altă parte ea revelează caracterul temător de Dumnezeu al împăratului lui Iuda. Amândoi împărații se gândesc la Domnul; unul poate vedea în încercare, că Domnul vine împotriva lui cu judecată, celălalt vede în încercare o ocazie să se îndrepte spre Domnul, ca fiind singura sursă de ajutor. Iosafat spune: „Nu este aici un profet al Domnului, ca să întrebăm pe Domnul prin el?” Mult mai bine ar fi fost, el însuși să fi întreat pe Domnul înainte să fi început această întreprindere cu împăratul lui Israel. În orice caz, în aceste împrejurări îngrozitoare el revine înapoi la Domnul.

Întrebarea lui Iosafat îl aduce pe Elisei în scenă. Primele cuvinte ale profetului conțin o mărturie cutezătoare împotriva împăratului lui Israel, cu care el nu vrea să aibă nimic a face, căci el întreat: „Ce am eu a face cu tine?” Această întreat nu este numai o simplă dare pe față a necredinței împăratului lui Israel, ci și un indiciu pentru Iosafat, împăratul lui Iuda, un adevărat sfânt, care prin chibzuială carnală a făcut un legământ păcătos cu Ioram și a spus: „Eu sunt cu tine, poporul meu ca poporul tău.” Elisei, care umbla în duhul lui Ilie, respinge orice legături cu Ioram, spunând: „Ce am eu a face cu tine?”

Fără îndoială împăratul lui Iuda niciodată nu ar fi fost gata să se plece cu Ioram înaintea viștelor de aur. Totuși el este încurcat cu cineva, ca să lupte împotriva vrăjmașilor Domnului, cu care el nu se poate închina. Vai, cât de des s-a repetat această scenă până în zilele noastre! Sub pretextul dragostei și al ajutorului în slujba pentru Domnul, credincioșii s-au lăsat antrenați în legături cu aceia cu care ei nu pot apărea înaintea Domnului în adorare. Astfel de legăminte pun binecuvântarea omului mai presus de onoarea Domnului. Nu suntem noi aici atenționați cu privire la prietenia ușuratică a naturii omenești, care ne ademenește să spunem, fără să gândim, acelor care stau pe locul greșit: „Eu sunt cu tine, poporul meu ca poporul

tău”? În afară de aceasta, nu ne atenționează această scenă la: „Vegheați și rugați-vă, ca să nu ajungeți în ispită”? Nu numai „să veghezi” împotriva capcanelor dușmanului, ci și „să te rogi”, pentru ca fiecare pas să fie făcut în dependență de Dumnezeu. Este bine, că noi ne adresăm lui Dumnezeu, când un pas greșit ne-a prăbușit în greutate, dar mult mai bine este să umblăm în duhul rugăciunii și al dependenței și astfel să evităm orice cărare strâmbă.

În timp ce Elisei respinge orice legătură cu Ioram și indirect mustră pe Iosafat, el nu întârzie să se unească cu ceea ce este din Dumnezeu, și cu omul care într-o anumită măsură, chiar dacă este mică, intervine pentru Dumnezeu. De aceea el ține cont de prezența lui Iosafat, altfel nu ar fi acordat nici o privire împăratului lui Israel.

Însă zăpăceala, care a fost provocată prin acest legământ păcătos al celor doi împărați, a devenit așa de mare, că Elisei este împiedicat în cunoașterea gândurilor Domnului. De aceea el cere să i se aducă un cântăreț cu harfa. Gândurile lui trebuie abătute de la tot ce este în jurul lui și aduse în legătură cu scene cerești, ca să poată cunoaște gândurile lui Dumnezeu. Nu era nevoie de nici un cântăreț cu harfa ca să condamne pe împăratul răzvrătit din Israel și să mustre nebunia și slăbiciunea împăratului lui Iuda; însă când este vorba să cunoști gândurile cerului, atunci este nevoie de un cântăreț cu harfa. Omul lui Dumnezeu trebuie să lase să i se desprindă gândurile de harababura din jurul lui, de la pieirea, căreia poporul lui Dumnezeu se vede expus, și de la strâmtorarea, în care ei au căzut. El nu poate cunoaște gândurile Domnului, dacă zăbovește la împrejurările triste. El nu este indiferent față de ele; el nu le ignoră; dar dacă trebuie să afle cum să acționeze potrivit gândurilor lui Dumnezeu, atunci el trebuie să fie ridicat deasupra împrejurările nefavorabile ale scenei pământești în liniștea plăcută a acelei scene cerești, în care Ilie s-a ridicat și din care Elisei a plecat ca să aducă harul lui Dumnezeu în mijlocul unui popor stricat.

Nu avem și noi nevoie în timpul nostru din când în când de un cântăreț cu harfa – sau de ceea ce înseamnă un cântăreț cu harfa? Nu ne vedem și noi deseori puși în fața situațiilor în care răul este așa de evident, că este ușor de descoperit și condamnat, fără a pune cerințe mari înțelegerii noastre spirituale? Cunoașterea gândurilor Domnului în împrejurări necesită însă o înțelegere spirituală mult mai mare. Pentru aceasta trebuie să lăsăm ca duhul nostru să se desprindă de lucrurile pământului, așa că noi, privind țintă la Domnul, putem vedea starea poporului Său, așa cum o vede El, și în felul acesta putem primi cunoștință despre gândurile Sale. Faptul că este simplu a da pe față răul, care chinuie pe poporul lui Dumnezeu, dar este greu să se găsească mijloacele de vindecare, dovedește cât de mult avem nevoie de un cântăreț cu harfa. Chiar și numai îndepărtarea duhului de la stările tulburi și chestiunile litigioase din poporul lui Dumnezeu ne va face capabili să cunoaștem gândurile Domnului. Dacă Elisei ar fi ținut seama numai de răutatea lui Ioram, de eșecul lui Iosafat și de împrejurările dureroase, în care au ajuns ei ca urmare al acestui legământ ne sfânt, atunci el ar fi putut trage concluzia că împărații recoltează exclusiv ce au semănat, și că evident era intenția Domnului să-i lase să sufere o înfrângere mare.

Prin cântărețul cu harfa Elisei este ridicat deasupra împrejurărilor poporului lui Dumnezeu de pe pământ în liniștea prezenței Domnului în cer, ca acolo să afle că gândurile Domnului

sunt cu totul altele decât s-ar aștepta gândurile naturale (firești). Elisei descopere că Domnul era pregătit să folosească eșecul și nevoia poporului ca să arate propria Sa glorie și să înalțe harul Său. El voia să salveze nu numai pe poporul Său de la pieirea, pe care a meritat-o nebunia lor proprie, ci el voia să le dea o biruință deosebită asupra dușmanilor lor. Și așa se face că împărații și oștirile lor sunt salvate prin intervenția de har și minunată a lui Dumnezeu și se obține o victorie mare asupra dușmanilor lor.

Însă cu toate că harul lui Dumnezeu salvează pe poporul Său de la pieire și le dă biruința asupra dușmanilor lor, noi nu găsim nici o trezire de revenire la Dumnezeu. În Iuda sunt într-adevăr treziri spre Dumnezeu și biruințe asupra dușmanilor, dar în toată istoria tristă a lui Israel nu auzim nimic despre treziri spirituale, chiar dacă Dumnezeu le-a venit în ajutor în strâmtorarea lor.